

Motion till riksdagen 2021/22:3390

av Johan Pehrson m.fl. (L)

Nya åtgärder mot bilmålvakter

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om skärpt lagstiftning gällande bilmålvakter och flyttning av fordon och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ändrad ägarpresumtion för fordon för vilka ett statligt ägarregister ska föras och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Olagliga fordon är ett av många allvarliga problem med koppling till annan brottslighet. Fordonen används som flyktbilar, murbräckor eller gömmor för narkotika och stöld-gods. Genom att bilarna registreras på så kallade målvakter blir det svårare att komma åt dem som egentligen begagnar sig av fordonet.

Den 1 juli 2016 trädde lagändringar i kraft för att motverka problemet med fordons-målvakter. Kronofogden fick rätt att ta i utmätning ett fordon om parkeringsavgift, fordonsskatt och trängselskatt över ett visst belopp inte betalats. Vidare gavs staten och kommunerna möjlighet att i vissa fall flytta och omhänderta ett fordon om fordonet är parkerat i strid mot gällande föreskrifter och den registrerade ägaren har obetalda felparkeringsavgifter som överstiger ett visst belopp och som har lämnats för indrivning.

Tyvärr visar det sig dock att lagändringarna har haft mycket begränsad effekt. Orsakerna till detta är flera, bland annat att kommunerna inte får flytta bilar som är korrekt parkerade. Flertalet bilar är dessutom i så dåligt skick att de inte är utmät-ningsbara.

Sedan den 1 januari 2021 finns ny lagstiftning som gör det förbjudet att använda ett fordon med stora obetalda felparkeringsavgifter. En polisman eller en bilinspektör ska ta hand om fordonets registreringsskyltar om användningsförbudet överträds. Detta är ett steg i rätt riktning, men mer behöver göras. Liberalerna har tidigare uttalat att det också behövs en bred översyn av hela lagstiftningen om flyttning av fordon. Uppdraget om en

sådan översyn redovisades i Ds 2020:20 (Översyn av lagstiftningen om flyttning av fordon m.m.), men har i skrivande stund ännu inte lett till lagstiftning.

Liberalerna anser att det brådskar med att modernisera lagstiftningen för att ytterligare komma åt problemet med bilmålvakter och systematiskt parkeringsfusk. Regeringen bör därför skyndsamt fortsätta beredningsarbetet och återkomma med förslag som bland annat innebär ett fordon bör kunna beslagtas eller förverkas om det framförs trots att det är avställt, falskskyltat eller belagt med körförbud, att myndigheter och markägare ges bättre förutsättningar att forsla bort övergivna bilar samt att bortforsling av övergivna bilar som huvudregel ska bekostas av fordonsägaren. Polisen måste alltid ha möjlighet att stoppa bilar under färd om det finns grundad anledning att misstänka att det handlar om en fordonsmålvakt. Regelverket måste också ändras när det gäller hur lång tid myndigheterna ska vara tvingade att invänta ägaren till en beslagtagen bil innan den förverkas. Som en ytterligare åtgärd kan också övervägas att en person med omfattande fordonsrelaterade skulder inte ska kunna godkännas som registrerad ägare till nya fordon innan de gamla skulderna åtgärdats.

Likaså behöver möjligheten till utmätning av fordon för reglering av skulder till det allmänna öka. Att detta är angeläget kan illustreras av exemplet Malmö. Enligt Transportstyrelsen äger Malmös tio mest aktiva så kallade bilmålvakter cirka tio procent av alla bilar som är registrerade i staden. Den mest aktive står som ägare till 3 866 bilar och är skyldig över åtta miljoner i obetalda P-böter och skatter.

Att mäta ut fordonen för obetalda skulder är dock inte möjligt. Bilar är enligt gällande rätt lös egendom. Sådan egendom presumeras tillhöra den som har den i sin besittning, vilket naturligtvis inte bilmålvakterna har. Detta gör att Kronofogdemyndigheten inte kan agera.

Bilregistret är ett av staten administrerat register och avsikten måste ju vara att den som där står upptagen som ägare till en bil också är den verkliga ägaren. Om så vore kunde ju de bilar som bilmålvakterna har utmätas och/eller beläggas med kvarstad för bilmålvakternas obetalda skulder. Det framstår som uppenbart att lagen måste ändras i de fall det finns ett statligt administrerat ägarregister. Självklart ska den som står som ägare i ett sådant register också kunna presumeras vara den verkliga ägaren. I de fall då det finns anledning att ifrågasätta om rätt ägare är registrerad kan detta bli föremål för särskild prövning, och om någon registrerar en fiktiv ägare för att t.ex. undgå utmätning kan detta hanteras enligt gängse regler för återvinning.

Johan Pehrson (L)

Maria Nilsson (L)

Gulan Avci (L)

Mats Persson (L)

Lina Nordquist (L)

Christer Nylander (L)

Allan Widman (L)